

ACORD

GOV/223/2010, de 23 de novembre, pel qual es reclassifica com a festa patrimonial d'interès nacional La Processó de Verges.

Atesa la disposició addicional del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya, que disposa que el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació ha de revisar les declaracions de festes tradicionals d'interès nacional declarades en el moment de l'entrada en vigor del Decret i, si escau, tramitar la seva reclassificació en alguna de les categories previstes en l'article 3.1 mitjançant el procediment establert en els articles 14 i 15 del Decret esmentat;

Atesa la Resolució del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, de 21 de juliol de 2010, per la qual s'incoa expedient per a la reclassificació com a festa patrimonial d'interès nacional La Processó de Verges;

Atès que el Consell de la Cultura Popular i Tradicional el dia 22 de juliol de 2010 va emetre informe favorable sobre l'expedient de reclassificació, amb especial esment a la Dansa de la Mort i el carrer dels Caragols;

Vistes les al·legacions presentades pels interessats, les quals han estat favorables a la reclassificació;

D'acord amb el que disposa l'article 6 de la Llei 2/1993, de 5 de març, de foment i protecció de la cultura popular i tradicional catalana i de l'associacionisme cultural i l'article 15 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya;

A proposta del conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, el Govern

ACORDA:

- 1 Reclassificar com a festa patrimonial d'interès nacional La Processó de Verges i definir-ne les característiques que consten a l'annex.
- 2 Inscriure la reclassificació de la festa al Catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.
- 3 Publicar íntegrament al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* aquest Acord, de conformitat amb el que preveu l'article 15.2 del Decret 389/2006, de 17 d'octubre, del patrimoni festiu de Catalunya i notificar-lo a les persones o entitats responsables de l'organització de la festa o dels elements, a l'ajuntament i al consell comarcal corresponents.

Contra aquest Acord, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar recurs potestatiu de reposició davant el Govern de la Generalitat de Catalunya en el termini d'un mes, o bé, recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en el termini de dos mesos, a comptar, en tots dos casos, des de l'endemà de la publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* o des de l'endemà de la corresponent notificació.

Barcelona, 23 de novembre de 2010

LAIA BONET RULL
Secretària del Govern

ANNEX

Característiques de la Festa

La Processó de Verges és una representació tradicional de la Setmana Santa que reproduïx l'antiga tradició passionística catalana, un model ja documentat a Catalunya a mitjans del segle XV, tot i que la representació unitària de la Passió en llengua catalana, ja existeix a l'àmbit cultural català a cavall dels segles XIII i XIV. És una representació del Misteri de la Passió que s'integra en una forma ritual pròpia de l'Església fora dels temples i en el cas de Verges es troba ja documentada, i adjectivada com un costum, l'any 1666 en un document conservat a l'Arxiu Diocesà de Girona. Pel que fa a la Dansa de la Mort, element singular de la Processó, no hi ha documentació material anterior a 1915, però evidències derivades de l'anàlisi de la representació actual de la dansa permeten datar-la segles abans.

Els actes del dia de la Processó, Dijous Sant, comencen amb la celebració litúrgica pròpia d'aquesta diada, finalitzada la qual les manages-coneguts com a manaies en altres localitats- entren a l'església i fan una reverència col·lectiva davant de l'altar. Aquest acatament, que commemora l'antiga vetlla del Sepulcre, és actualment el primer acte de la celebració vergelítana. Seguidament, a les 5 de la tarda comença la desfilada de les manages -armats o soldats romans, que a Verges, excepcionalment, es coneixen amb el substantiu femení "manages"- que recolliran els diferents passos o misteris. Actualment els misteris són: l'Assotament o "Pistolets", el Natzarè, la Dolorosa i la Pietat. Aquests actes duren unes dues hores i son el preàmbul de l'inici formal de la Processó, que tindrà lloc a la nit.

El marc propi de la Processó és l'entramat urbà de la població i el seu casc històric medieval facilita l'ambientació de la festa, i s'aprofita la plaça Major, on s'ha instal·lat un gran cadafal on es representaran els passatges inicials del drama, les muralles i les torres de fortificació de la vila medieval. La resta de l'espai festiu són els carrers i places del casc antic, per on es mou la processó que s'inicia en el moment en què Jesús és condemnat.

A les 10 de la nit, a la plaça Major comença la representació i les escenes que es representen són: La Samaritana, El Ram o entrada de Jesús a Jerusalem, el Sant Sopar, i el Sanedrí o venda de Jesús. Un cop Judes ha venut Jesús, demana soldats als rabins per anar a prendre'l i es forma una comitiva amb l'objectiu d'anar a prendre Jesús. Aquest recorregut s'anomena "anar a agafar Déu". Quan aquest grup marxa de la plaça, aquesta queda en silenci i penombra, i fa la seva entrada la Dansa de la Mort, que creua l'escena en la mateixa direcció de la turba que l'ha precedit, com a símbol premonitori dels fets que es representaran a continuació: la Dansa de la Mort, la Presa o l'hort de Getsemaní i la Condemna per part de Pilat. Un cop Jesús condemnat, comença l'itinerari pels carrers. Jesús surt de la plaça amb la creu a coll rodejat de manages i jueus i va cap a la plaça de l'Església Parroquial de Sant Julià i Santa Bassilissa, on es comença a formar la Processó. Alguns personatges destacats son: el Pelegrí o cec que és l'encarregat de captar l'atenció del públic, la Creu dels Improperis, la Samaritana, les Tres Maries, la Verònica, les Filles de Jerusalem o "ploraneres" i tots ells s'incorporen a la processó en diferents moments i llocs del recorregut. També hi participa la Banda de música, que tanca la Processó. El recorregut pels carrers acaba a la pujada de l'església. Posteriorment s'escenifica la Crucifixió i es representa el quadre escènic de la Pietat acompanyat del cant de l'Stabat Mater a la plaça de l'església. Simultàniament, La Dansa de la Mort segueix fins a la plaça de l'Església i, al peu de les escales on s'han escenificat la Crucifixió i la Pietat, executa una nova reverència amb la qual finalitza definitivament la Processó del Dijous Sant. L'endemà –Dissabte Sant- a les 5 de la tarda es fa la Processó dels Petits.

La Dansa de la Mort és un quadre simbòlic de característiques ancestrals i úniques, i actualment la componen deu personatges que són tots masculins amb la següent

organització: en primer lloc hi va un grup de cinc persones -dos adults i tres nens- que fan d'esquelets dansaires –saltadors, com en diuen a Verges-. Vesteixen mallots negres sobre els quals hi ha pintats els ossos d'un esquelet humà i els segueix un altre grup de cinc persones que no “salten”, un adult, dos infants i dos adults que tanquen tot el quadre i que vesteixen túnica negra i caputxa lila. Tots ells van ser incorporats al quadre de la Dansa de la Mort l'any 1955.

Als carrers per on passa la processó l'enllumenat públic es baixa d'intensitat i queden sota l'efecte de les torxes que ha posat la gent del poble el mateix dijous al matí. Excepcionalment, a l'anomenat carrer dels caragols, els veïns hi posen closques de cargols que s'omplen amb oli i un ble. Aquestes es claven a les façanes de les cases amb una pasta d'aigua i cendra i s'encenen al pas de la processó.

(10.322.063)
